

Åpningskonsert - Spillemænd

Geirr Tveitt / Velkomne med æra

Håvard Gimse, klaver

Edvard Grieg – Ibsensanger, op.25

- Spillemænd
- En svane
- Stambogsrím
- Med en Vandlilje
- Borte!
- En fuglevise

Halvor Melien, baryton; **Håvard Gimse**, klaver

Edvard Grieg / Sonate for fiolin og klaver nr. 3 i c-moll, op.45

- I. Allegro molto ed appassionato
- II. Allegretto espressivo alla Romanza
- III. Allegro animato

Henning Kraggerud, fiolin; **Håvard Gimse**, klaver

Edvard Grieg / Strykekvartett i g-moll, op.27

- I. Un poco andante - Allegro molto ed agitato
- II. Romanze: Andantino
- III. Intermezzo: Allegro molto marcato - Più vivo e scherzando
- IV. Finale: Lento - Presto al saltarello

Henning Kraggerud, fiolin; **Camilla Kjøll**, fiolin
Lars Anders Tomter, bratsj; **Sandra Lied Haga**, cello

Programomtaler av Ida Habbestad

Denne våren har en hel verden fått kjenne på hvordan det kan være å leve med begrenset nærkontakt til andre. Vi har sett hvordan en mikroorganisme kan få nesten ubegrenset makt.

Velkomne med æra er mye brukt til åpning ved konserter. Opprinnelig levde seremonitonen avgrenset, ved brukene på Tveit-garden. Intimiteten i den korte

brett her



tekststrofen, hvor grannene fredfullt kommer sammen, åpner for høytiden i å kunne dele noe i et fysisk rom.

Kunsten er generelt ikke fremmed for isolasjon. Tveitt tilhørte en generasjon av kunstnere hvor flere erfarte å bli frosset ut av sine faglige felleskap på grunn av ståsted før og under andre verdenskrig. Ubehaget ved flere av disse historiene ligger fremdeles i samfunnsdebatten vår og viser at klare skiller mellom svart og hvitt kan være kunstige.

Å stå på en scene er å dele en ytring med publikum. Men det kan også oppleves som en ensom handling. Flere berømte artister har strevd med å oppleve ekte nærhet til andre, og i Griegs opus 25 formidler fortellerstemmen hos Ibsen en tilsvarende innsikt. «Spillemanden» søker underjordiske krefter i streben mot oppmerksomhet og oppnår berømmelse for sin kunst, men ikke evnen til fortrolighet.

Grieg komponerte musikk til Ibsen-tekstene i tiden etter at foreldrene hans var gått bort, og tekstvalget vitner om at han står konfrontert med store spørsmål om tilhørighet. Kraften i svanesangen — ifølge myten høres den først når den vakre fuglen står i grenselandet mellom liv og død — er blant samlingens sterke bidrag. I samlingen klinger tradisjonsmusikkens vendinger, men også folketradisjonens forsøk på å løse det uforklarlige.

I en anmeldelse peker NRKs Eyvind Sandvik på at noe liknende gjelder Griegs fiolinsonater; de befinner seg mellom myten og det virkelige, og er skrevet på et annet sted enn der hvor komponisten hadde tanken og sitt hjerte. Den nasjonalromantiske av sonatene (nr. 2) er laget i Kristiania, den mest internasjonale (nr. 3) på Troidhaugen: i spennet «mellom det norske eventyret og den strenge «tyske» satsteknikken han lærte ved konservatoriet i Leipzig».

Ulike dragninger finner vi også i Strykekvartett i g-moll. Et tema fra Spillemænd utgjør base og i verket strides dur mot moll og tidens slanke klangideal mot komponistens fascinasjon for brede klangfarger. Grieg-biograf Erling Dahl jr. har hevdet at verket ikke greier finne frem til noe svar. «Stoffet har inneholdt for mange konflikter og opprivende følelser til å kunne konkluderes», skriver han om verkets avrundning i en enkelt tone.

I den tolkningen kan man være enig eller ikke; kunsten eksisterer i et fellesskap hvor stadig nye tolkninger får komme til. Kunstneren kontrollerer ikke resepsjonen av sitt kunstverk, men kan gjerne minne oss om kontrollen i livet vi ikke har, når «nøkken later som han sover, liljen leker ovenover».